

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра соціально-економічної географії і регіоназнавства



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

31 серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ ТА МЕТОДИКА ЇЇ ВИКЛАДАННЯ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта
спеціальність 014.07 Середня освіта (Географія)
освітня програма Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота
вид дисципліни за вибором
факультет геології, географії, рекреації і туризму

2022 / 2023 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму
Протокол № 9 від 30 серпня 2022 року,

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: канд. геогр. наук, доцент Наталія ДОБРОВОЛЬСЬКА

Програму схвалено на засіданні кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства
Протокол № 9 від 26 серпня 2022 року

Завідувач кафедри соціально-економічної географії і регіонознавства


(підпис) Людмила НЕМЕЦЬ

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота»

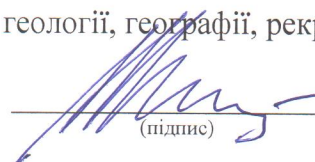
Гарант освітньо-професійної програми «Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота»


(підпис) Наталія ГУССОВА

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол № 7 від 29 серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії факультету геології, географії, рекреації і туризму


(підпис) Олександр ЖЕМЕРОВ

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни **«Основи економіки та методика її викладання»** складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки

бакалавра

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальності **014.07 Середня освіта (Географія)**

освітня програма **Географія, економіка та краєзнавчо-туристична робота**

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування у студентів теоретичних знань та організаційно-методичних професійних педагогічних умінь з проектування і проведення навчального процесу з економічних дисциплін в умовах закладів загальної середньої освіти.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- формування у студентів теоретичних засад дидактичних особливостей викладання економічних дисциплін;
- підготовка студентів до проведення уроків з економіки різними методами традиційного, активного та інтерактивного навчання;
- організування роботи студентів у такій формі, яка б моделювала практичну діяльність викладача економічних дисциплін в школі.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	
Семестр	
7-й	
Лекції	
30 год.	
Практичні, семінарські заняття	
30 год.	
Лабораторні заняття	
-	
Самостійна робота	
60 год.	
Індивідуальні завдання	
-	

1.6. Заплановані результати навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти (за предметною спеціальністю «Географія»), що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук та географічної науки і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітньо-виховного процесу в середній школі.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 1. Базові знання з географічних та економічних наук: об'єктно-предметна область, поняттєво-термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження;

ФК 7. Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності;

ФК 13. Здатність застосовувати набуті географічні, економічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей з географії та економіки;

ФК 14. Здатність до комунікації зі спільнотами, уміння організувати комунікацію учнів і вихованців, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів;

ФК 15. Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Базові знання природничих, суспільних і точних наук в обсязі, необхідному для засвоєння географічних дисциплін;

ПРН 9. Сучасні теоретичні та практичні основи методики навчання географії та економіки в загальноосвітній школі;

ПРН 10. Психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів.

ПРН 21. Застосовує методи діагностування досягнень учнів, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху;

ПРН 23. Організовує співпрацю учнів та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), визначає оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності;

ПРН 25. Самостійно організовує процес навчання упродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності здобуті під час навчання предметні компетентності;

ПРН 26. Забезпечує рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. ЗАГАЛЬНА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЕКОНОМІКИ В ШКОЛІ

Тема 1. Зміст і мета шкільної економічної освіти

Розвиток економічного мислення та поведінки як мета економічної освіти. Базовий зміст шкільної економічної освіти: нормативно-правова база викладання, мета і завдання шкільної економіки.

Економічна освіта та економічне виховання: поняття «економічне мислення», типи і принципи економічного мислення, характеристика людини, яка економічно мислить.

Компетентнісне спрямування економічної освіти. Структура спеціальнопредметної та загальнопредметної компетентностей економічного курсу. Унікальність та незамінність функції освітян у вирішенні економічних проблем суспільства.

Економічна культура як провідний чинник суспільного прогресу. Складові економічної культури: історія країни, географічні та етнічні особливості, культура нації, рівень господарства країни, економічна свідомість.

Тема 2. Засоби навчання в економічній освіті

Використання засобів навчання в економічній освіті. Навчально-методичне забезпечення викладання економіки в середній школі: програми, календарне планування, інструктивні матеріали, підручники як основні засоби навчання. Періодичні методичні видання з економіки в Україні та за рубежом, методичні посібники для вчителів економіки.

Сприйняття, типи сприйняття, наочність, наочні методи навчання, засоби навчання, технічні засоби навчання, комп'ютерні технології навчання, види наочності, моделі, графічні зображення, презентації, спостереження, демонстрація, дидактичний текст.

Системність знань, систематизація знань, структурування, структурно-логічна схема (СЛС), опорно-інформаційна схема (ОІС), тематичний план, навчальний модуль, блок інформації, графічні зображення, функції СЛС, ОІС. Інформаційні, операційні і контрольні засоби навчання. Прийоми роботи з підручником. Комп'ютерні технології навчання економіки.

Тема 3. Інформаційно-репродуктивні методи на уроках економіки

Специфіка економічних знань як предмета навчання. Структура економічних знань (факти, поняття, закони). Класифікація методів навчання — погляд вітчизняних педагогів (за І. Я. Лернером та М. М. Скаткіним) і зарубіжних (таксономія Б. Блума). Аналіз «Піраміди навчання». Режим (стиль) навчання: пасивний, активний, інтерактивний.

Особливості застосування традиційних методів на уроках економіки — пояснювально-ілюстративного та репродуктивного: розповідь і бесіда, пояснення із застосуванням схематичної і графічної наочності, математична формалізація економічних законів. Прийоми роботи з текстом економічного характеру: «шпаргалка», «концентрація», «ланцюжок», «філософи» тощо. Репродуктивний метод і його прийоми: виконання практичних робіт, розв'язування прикладів і найпростіших задач економічного характеру, побудова графіків та їх аналіз.

Тема 4. Теоретичні засади застосування активних методів навчання економіки. Методи і прийоми проблемного навчання

Проблема активності в навчанні: психологічні та дидактичні аспекти. Активне навчання: програмоване, проблемне, інтерактивне. Інформаційні режими навчання: екстраактивний, інтроактивний та інтерактивний. Продуктивність як принцип навчання, критерії продуктивного навчання.

Методи проблемного навчання економіки: проблемний виклад, частково-пошуковий, дослідницький. Форми реалізації проблемного навчання: евристична бесіда, проблемна лекція, читання проблемних текстів, розв'язування задач високого рівня складності, аналіз соціологічних досліджень.

Тема 5. Інтерактивне навчання на уроках економіки: робота в групах, кейс-метод, мозкова атака

Умови організації інтерактивного навчання на уроках економіки. Організація роботи малих груп, етапи роботи, дидактичні переваги методу.

Аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод): суть методу, дидактичні та організаційні передумови застосування, алгоритм проведення занять із застосуванням методу конкретних ситуацій.

Мозкова атака: суть методу, умови ефективності мозкової атаки, основні принципи проведення, методичні рекомендації щодо застосування.

Тема 6. Дискусія як метод активізації пізнавальної діяльності учнів. Ігрові методи навчання економіки.

Дискусія, диспут, полеміка; критерії вибору теми дискусії, цілі навчальної дискусії, перебіг дискусії, види дискусії, «техніка акваріуму», «міжгрупове обговорення», «мозковий штурм», прес-конференція, аналіз та оцінка дискусії, переваги методу.

Дидактичні ігри, ділова гра, рольова гра, класифікація дидактичних ігор, етапи підготовки та проведення ігор.

Тема 7. Навчально-організаційні засади уроку з економіки. Діагностика успішності навчання

Особливості комбінованого уроку з економіки, ефективні прийоми перевірки домашнього завдання: економічний диктант, тест, завдання на картках; мотивація як запорука успішного засвоєння нової теми, прийоми «Асоціація», «Мікрофон»; методи і форми вивчення нового матеріалу, особливості шкільної лекції; прийоми закріплення: «Джигсоу», «Сенкан», «Есе», «Кубування».

Контроль як функція управління; види і методи контролю; зворотний зв'язок; якість знань, успішність навчання, вимоги до знань і вмінь; навчальні досягнення за рівнями компетентності; етапи контролю: стандартизація цілей, оцінка, відмітка, облік; критерії оцінювання навчальних досягнень; рівні засвоєння бази знань, тест дидактичний, види тестів, рівні складності тестових завдань; економічний диктант, усне і письмове опитування; самостійна робота, контрольна робота, тематична та підсумкова атестація.

Розділ 2. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ БАЗОВИХ ТЕМ З ЕКОНОМІКИ

Тема 1. Методика вивчення теми «Взаємозв'язки економічних процесів і явищ»

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності: застосування евристичної бесіди, розповіді для з'ясування необхідності знання основних економічних законів життя суспільства; методика формування та закріплення основних понять розділу – «економіка», «суспільне виробництво», «виробничі ресурси», «економічний кругообіг», «потреба», «споживче благо», «ефективність виробництва», «альтернативна вартість» та законів: «спадної граничної корисності», «оптимальної поведінки споживача», «економічної поведінки виробника».

Тема 2. Методика вивчення теми «Раціональна економічна поведінка виробника і споживача»

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності. Методика формування основних понять теми: «економічні» потреби», «піраміда потреб Маслоу» «корисність», «гранична корисність», закон спадної граничної корисності; роль графічної наочності в обґрунтуванні раціональної поведінки споживача; застосування кейс-методу для формування моделі власної споживчої поведінки учня.

Тема 3. Методика вивчення теми «Попит, пропозиція, ринкова ціна»

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності. Методика формування знань з розділу: понять – «конкуренція», «попит», «пропозиція», «крива попиту», «ринкова ціна», «гроші», «підприємництво», «витрати і прибуток», «підприємницький дохід»; способи розв'язування задач, які розкривають суть дії ринкового механізму; методика проведення нестандартних уроків з окремих тем розділу.

Тема 4. Методика вивчення теми «Ринки виробничих ресурсів та доходи в ринковій економіці»

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності. Розширення і поглиблення відомих з економічної географії понять, які пов'язані з ресурсним потенціалом країни; методика

обчислення основних макроекономічних показників; застосування різних режимів навчання (традиційного, активного та інтерактивного) до викладу змісту розділу.

Тема 5. Методика вивчення теми «Підприємницька діяльність»

Мотивація навчальної та пізнавальної діяльності. Застосування інтерактивного навчання для формування підприємницької компетентності учнів під час вивчення розділу. Методика проведення рольової гри «Я – підприємець».

Тема 6. Методика вивчення теми «Загальні результати національного виробництва»

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності. Зв'язок змісту теми з економічною географією; інтегративний характер основних понять та методи їх формування. Методика обчислення основних макроекономічних показників: ВВП, ВВП, СФД. Проблемний виклад основних понять теми.

Тема 7. Методика вивчення теми «Економічні коливання, безробіття та інфляція»

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності. Роль графічної наочності у розкритті циклічного характеру економіки. Методика формування та закріплення понять «економічні цикли», «безробіття», «зайнятість», «інфляція». Застосування математичних методів та методів критичного мислення (сенкан, есе) для закріплення для осмислення основних понять.

Тема 8. Методика вивчення теми «Державне регулювання економіки»

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності. Методика проведення уроку-лекції на тему «Необхідність і цілі державного регулювання економіки». Методика проведення уроку-семінару «Інструменти фінансового регулювання», уроку-тренінгу «Сплачуємо податки»

Тема 9. Методика вивчення теми «Міжнародна торгівля, валютні відносини, рух капіталу між країнами»

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності. Методика проведення інтегрованого уроку з географії (10 клас) та економіки. Застосування географічного закону територіального поділу праці для обґрунтування необхідності міжнародної торгівлі. Методика проведення уроку прес-конференції: «Засідання ради СОТ».

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальна методика навчання економіки в школі												
Тема 1. Зміст і мета шкільної економічної освіти	6	2				4						
Тема 2. Засоби навчання в економічній освіті	11	2	5			4						
Тема 3. Інформаційно-репродуктивні методи на уроках економіки	6	2				4						
Тема 4. Теоретичні засади застосування активних методів навчання економіки. Методи і прийоми проблемного навчання	6	2				4						

Тема 5. Інтерактивне навчання на уроках економіки: робота в групах, кейс-метод, мозкова атака	11	2	5			4						
Тема 6. Дискусія як метод активізації пізнавальної діяльності учнів. Ігрові методи навчання економіки.	6	2				4						
Тема 7. Навчально-організаційні засади уроку з економіки. Діагностика успішності навчання	11	2	5			4						
<i>Разом за розділом 1</i>	<i>57</i>	<i>14</i>	<i>15</i>			<i>28</i>						
Розділ 2. Методика вивчення базових тем з економіки												
Тема 1. Методика вивчення теми «Взаємозв'язки економічних процесів і явищ»	6	2				4						
Тема 2. Методика вивчення теми «Раціональна економічна поведінка виробника і споживача»	9	2	5			2						
Тема 3. Методика вивчення теми «Попит, пропозиція, ринкова ціна»	6	2				4						
Тема 4. Методика вивчення теми «Ринки виробничих ресурсів та доходи в ринковій економіці»	5	1				4						
Тема 5. Методика вивчення теми «Підприємницька діяльність»	8	1	5			2						
Тема 6. Методика вивчення теми «Загальні результати національного виробництва»	6	2				4						
Тема 7. Методика вивчення теми «Економічні коливання, безробіття та інфляція»	6	2				4						
Тема 8. Методика вивчення теми «Державне регулювання економіки»	11	2	5			4						
Тема 9. Методика вивчення теми «Міжнародна торгівля, валютні відносини, рух	6	2				4						

капіталу між країнами»												
<i>Разом за розділом 2</i>	<i>63</i>	<i>16</i>	<i>15</i>			<i>32</i>						
Усього годин	120	30	30			60						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Планування навчальної діяльності	5
2.	Зміст і структура курсів економіки у школі	5
3.	Прийоми частково-пошукового методу навчання економіки	5
4.	Розробка уроків економіки	5
5.	Аналіз уроку економіки	5
6.	Підготування і проведення на уроках економіки дискусії	5
	<i>Разом</i>	30

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Зміст і мета шкільної економічної освіти	4
2.	Засоби навчання в економічній освіті	4
3.	Особливості застосування традиційних методів на уроках економіки	4
4.	Методи і прийоми проблемного навчання	4
5.	Інтерактивне навчання на уроках економіки	4
6.	Дискусія як метод активізації пізнавальної діяльності учнів	4
7.	Навчально-організаційні засади уроку з економіки. Розробка конструктора уроку на задану тему	4
8.	Методика вивчення теми «Взаємозв'язки економічних процесів і явищ»	4
9.	Методика вивчення теми «Раціональна економічна поведінка виробника і споживача»	2
10.	Методика вивчення теми «Попит, пропозиція, ринкова ціна»	4
11.	Методика вивчення теми «Ринки виробничих ресурсів та доходи в ринковій економіці»	4
12.	Методика вивчення теми «Підприємницька діяльність»	2
13.	Методика вивчення теми «Загальні результати національного виробництва»	4
14.	Методика вивчення теми «Економічні коливання. Безробіття та інфляція»	4
15.	Методика вивчення теми «Державне регулювання економіки»	4
16.	Методика вивчення теми «Міжнародна торгівля»	4
	<i>Разом</i>	60

6. Індивідуальні завдання

Програмою не передбачені.

7. Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково-пошуковий, дослідницький.

8. Методи контролю

Усне експрес-опитування, виконання практичних робіт, контрольна робота, екзамен.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання						Екзамен	Сума
Розділ 1		Розділ 2		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуальне завдання	Разом	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	15	-
8	7	7	8	8	7		
						60	40
							100

T1, T2, T3, T4, T5, T6 – практичні роботи

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Практична робота (теми 1, 4, 5) – 8 балів:

- виконання практичних завдань – 6 балів;
- захист роботи – 2 бали.

Практична робота (теми 2, 3, 6) – 7 балів:

- виконання практичних завдань – 5 балів;
- захист роботи – 2 бали.

Контрольна робота – 15 балів:

- тестові завдання – 5 балів;
- питання, що передбачають розгорнуті відповіді: 2 питання x 5 балів = 10 балів.

Екзамен – 40 балів:

- питання, що передбачають розгорнуті відповіді: 4 питання x 10 балів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Бобров В.Г., Ковальчук Г.О., Мельничук В.Г. та ін. Економіка: Програма / Географія. Економіка: Програми для загальноосвітніх навчальних закладів 6-11 класи. – К., 2006. – С. 71-89.
2. Бондарєва Н.Ф. Економіка. 10 клас. Методичний посібник до підручника Г.О. Ковальчук, В.Г. Мельничука, В.О. Огнев'юка. – Х.: Вид. Група «Основа», 2008. – 224 с.
3. Балягіна І.А., Богорад М.А., Ковальчук Г.О. Методика викладання економіки: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К. : КНЕУ, 2006. – С. 27-30.
4. Вачевський М.В., Скотний В.Г., Мадзігон В.М. та ін. Основи економічних знань. 10-11 клас. Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 536 с.
5. Загальна економіка: Підручник / І.Ф. Радіонова та ін. За ред. І.Ф. Радіонової. – 3-тє вид., доп. і перероб. – Кам'янець-Подільський: Абетка-НОВА, 2002.
6. Жовтанецький О., Чуба Н. Цікава економіка: Навч. посібник. 2-ге видання, доповн. та уточн. – Львів: Апріорі, 2010. – 408 с.

7. Ковальова К.І., Ковальов В.В. Методика викладання економіки в школі: навч. посіб. – К.: Вид-во Ліра-К, 2012. – 184 с.
8. Ковальчук Г.О. Активізація навчання в економічній освіті: Навч. посіб. – Вид. 2-ге, доп. – К.: КНЕУ, 2005. – С. 97-108.
9. Крупська Л. П., Тимченко І.Є., Чорна Т.І. Економіка. 10 клас. Профільний рівень: Підручник для загальноосвітніх навчальних закладів. – Х.: Вид-во «Ранок», 2010. – 256 с.
10. Махамат С.В. Економіка. 10 клас. Профільний рівень: Розробка уроків – Х.: Вид-во «Ранок», 2010. – 464 с.
11. Мельничук В.Г., Ковальчук Г.О., Огнев'юк В.О. Економіка: Підручник для 10 класу. – К.: «Навчальна книга», 2005 – 256с.
12. Усі уроки економіки: 10 клас / Упоряд. Н.С. Макарова. – Х.: Вид. група «Основа», 2006. – 288 с.

Допоміжна література

1. Булашенко С. Застосування методики критичного мислення на уроках економіки // Географія та основи економіки в школі. – 2004. – № 1. – С. 17-19.
2. Горленко Г.О. Методичний посібник для вчителя до Збірника задач з економіки. Вид. 2-е. – Кам'янець Подільський: Абетка Нова, 2003. – 116 с.
3. Збірник задач з економіки: Навчальний посібник для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням економіки / Упорядник Горленко Г.О. Вид. 2-е. – Кам'янець Подільський: Абетка Нова, 2002. – 168 с.
4. Димарчук Т.В. Застосування інтерактивних методів при вивченні економіки // Економіка в школах України. – 2006. – №11. – С.19-22.
5. Квартіна Б. О. Розвиток життєвої компетентності на уроках з основ економіки // Економіка в школах України. – 2007. – №10. – С.10.
6. Махотін Д. А. Інтерактивне навчання на уроках економіки // Економіка в школах України. – 2008. – №7. – С. 30–32.
7. Політило М. Ф. Використання інформаційних схем на уроках економіки // Економіка в школах України. – 2006. – №№ 9-12.
8. Практикум з економіки для 10-11 класів / упор. Горленко Г.О., «Абетка – Нова», 2005.
9. Практикум з економіки для 10-11 класів: Посібник для вчителів / упор. Горленко Г.О., «Абетка – Нова», 2005.
10. Сухова О.С. Навчання на уроках економіки? Легке, цікаве, успішне! // Економіка в школах України. – 2008. – №1. – С.15-21.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Газета «Бізнес»: www.business.kiev.ua
2. Державна податкова адміністрація: www.sta.gov.ua
3. Державний комітет статистики України: www.ukrstat.gov.ua
4. Діловий центр України: [www.bc.kiev.ua / index.html](http://www.bc.kiev.ua/index.html)
5. Інститут економічних досліджень та політичних консультацій: www.ieg.kiev.ua
6. ЛігаБізнес: www.business.liga.net
7. Міжнародний валютний фонд: www.imf.org.
8. Міжнародний інститут порівняльного аналізу: www.icaei.org.ua
9. Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України: www.me.kmu.gov.ua
10. Міністерство фінансів України: www.minfin.gov.ua
11. Національний банк України: www.bank.gov.ua
12. Організація з економічного співробітництва і розвитку: www.oecd.org
13. Світова організація торгівлі: www.wto.org
14. Статистика по Європі: www.europa.eu.int/comm/eurostat